
Mededelingenblad van het Sint Jozefkoor

April 2020, jaargang 30, nummer 1

Kantelpunt

Het is stil op straat.

Met de COVID-19 maatregelen van overheidswege van 15 en 31 maart j.l. is voor ons koor een periode aangebroken die we niet eerder in onze historie hebben gekend. Zeker in het licht van de Goede Week en Pasen; de belangrijkste week van het kerkelijk jaar. We zullen niet zingen. Dat is een onwerkelijke, vreemde situatie. Helaas kunnen we niets anders doen dan - in vertrouwen - geduldig af te wachten tot deze hele coronacrisis weer voorbij is.

Meer dan ooit drukt deze tijd de moderne mens weer op het naakte feit dat zijn welhaast technologische almacht toch zijn beperkingen kent. De realiteit leert ons dat we blijkbaar minder ver afstaan van de pestvrezende middeleeuwer dan we dachten. We zijn de controle kwijt en daarmee onszelf. Het zijn rare tijden. Raar - dat woord gebruiken we als we iets niet goed begrijpen, in dit geval omdat we in onze hoogmoed even vergeten waren dat ook in onze tijd duistere, bovenmenselijke krachten kunnen opdoemen die zich moeilijk laten beheersen.

Meer nog dan het dagelijks nieuws rond corona houdt het mij persoonlijk nogal bezig wat er gaat gebeuren zodra we het virus "onder controle" hebben. Gaan we over tot de orde van de dag? En hoe gaan we om met hen die nog veel zwaarder getroffen zijn of worden? Ik moet daarbij denken aan die eerste week met al die hamsterende mensen; ze lopen met lichte paniekgevoelens door de winkel, gooien hun wagens vol met wc-papier en vragen zich af: heb ik nog genoeg paracetamol? En rijst? Zouden zij zich hierbij beter kunnen voorstellen hoe het is om geen wc-papier te hebben, maar ook geen warme kleren, geen luiers voor de baby, geen huis, geen land en weinig toekomst....?

Ik hoop van harte dat we de draad als koor na Pinksteren weer kunnen oppakken. Maar niets is nog zeker. Wellicht kunnen de ontwikkelingen in de komende weken meer licht hierop werpen. Jullie zullen daarom in dit blad geen rooster aantreffen; Jos zal het nieuwe rooster maken zodra we meer zekerheid hebben over een en ander.

Ondertussen houden we contact. In letterlijke zin via e-mail, telefoon en de videoboodschappen van Jos en mijzelf. In mentale zin middels *Musica in Mysterium*; het in verbondenheid op zondag om half tien thuis zingen van de wisselende gezangen.

Ik wens jullie allen in deze tijd een blijvend goede gezondheid en een Zalig Pasen.

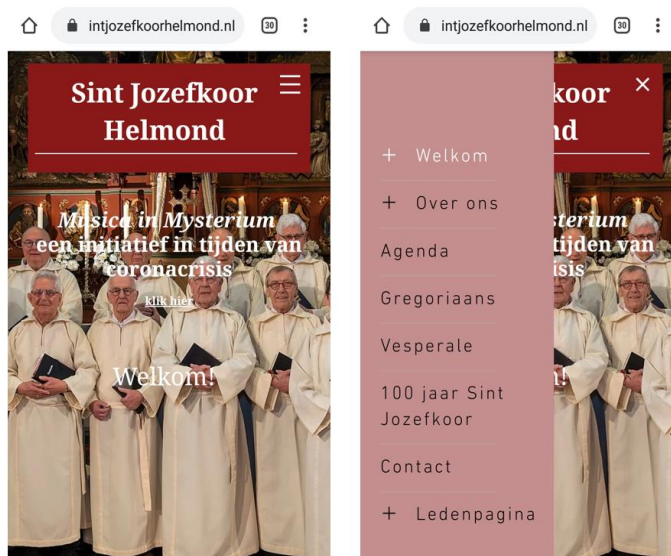
Hans van Saaze

Sint Jozefkoor on-line

Sinds februari beschikt het koor over een eigen internetdomein: www.sintjosefkoorhelmond.nl. Het bestuur heeft deze actie ondernomen ter promotie van het koor in het algemeen en met het oog op het 100-jarig jubileum in 2022. Tevens zijn we dan niet meer afhankelijk van - doorgaans verouderde of onjuiste - informatie over het koor op ander sites. De websites van de parochie en het TDI hebben nu ook een koppeling naar onze eigen website. Het bevat ook een ledenpagina die niet voor buitenstaanders te bezoeken is.

Er is ook een mobiele versie:

Symboliek van de Palmpaasstok

Wat betekent de palmpaasstok en de versiering ervan?

Kruis: Het kruis doet denken aan het lijden en sterven van Jezus.

Rode propjes papier: Op vijf plaatsen op het kruis is een propje rood crêpepapier aangebracht als verwijzing naar de kruiswonden van Jezus.

Palmtakje: Het palmtakje doet denken aan de palmtakken waarmee Jezus werd toegejuicht toen Hij op een ezel Jeruzalem binnentrok.

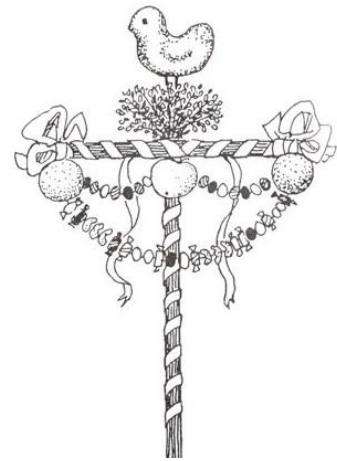
Haan: Nadat Jezus gevangen was genomen verloochende Petrus Hem tot driemaal toe. Zoals Jezus had voorspeld kraaide er op dat moment een haan.

Twee mandarijnen: Deze verwijzen naar de sponsen met water en azijn die de soldaten Jezus aanboden toen Hij aan het kruis hing.

Twaalf eitjes: Deze herinneren aan de twaalf apostelen van Jezus.

Dertig rozijnen: Verwijzen naar de dertig zilverlingen die Judas kreeg voor het verraden van Jezus.

Hartje: De betekenis van het hartje is dat Jezus uit liefde voor iedereen zijn leven heeft gegeven.

Wim van Hugten

Semana Santa (de Goede Week)

De passie van Pasen.

In het katholieke Spanje is de Paasperiode de belangrijkste periode van het jaar. Gelovig of niet, veel Spanjaarden staan op de een of andere manier stil bij het lijden en sterven van Jezus Christus. Zij herdenken de gebeurtenissen die een kleine tweeduizend jaar geleden in Jeruzalem voorafgingen aan de dood en wederopstanding van Jezus.

Pregón (aankondiging)

Voorafgaand aan de Semana Santa vinden de aankondigingen plaats. Zo vinden in Callosa de Segura op drie achtereenvolgende zondagen in de schouwburg of in de open lucht levensechte toneeluitvoeringen plaats van de Pasi3n, het paasverhaal, te vergelijken met het lijdensverhaal zoals dat in onze Goede Vrijdag-viering gezongen wordt.

In Elche (El Palmeral), de palmenstad bij uitstek - er staan zo'n 200.000 (dadel)palmen, wordt enkele weken voor de Goede Week een passieconcert uitgevoerd waarna op Palmzondag een grootse processie plaats vindt waarbij de Santa Maria Basiliek het middelpunt vormt. Na de zegening van de palmladeren volgt een kleurige en met muziek omlijste processie. Deze processie is opvallend door het gebruik van witte palmladeren die speciaal worden uitgezocht. Het zijn de jonge bladeren van de dadelpalm, die in de palmboom omhoog worden gebonden en afgedekt. Zo komt er geen licht bij en worden de bladeren niet groen. Na de oogst worden de geelwitte bladeren bewaard in speciale ruimten die gevuld worden met zwaveldamp om ze vers te houden. In de wintermaanden worden door vrouwenhanden palmenornamenten gevlochten die in de processie worden megedragen en waarmee de stad versierd wordt. De processie wordt al ruim zeshonderd jaar gehouden en is voor de stad en regio van grote betekenis.

Na de palmzondagprocessie, die uitbundig is, vinden er gedurende de hele week stilteprocessies plaats door de Cofradias. Cofradias zijn broedersschappen, elk met een eigen beschermheilige en kleur. Zij dragen, gehuld in de kenmerkende Nazarenerpakken, de beeldengroep

van hun broederschap op hun schouders door de straten, begeleid door stemmige trommelmuziek. De Nazarenerpakken met hun puntige hoofdkappen worden door niet-Spanjaarden vaak akelig gevonden. Zij zijn bedoeld om anoniem mee te kunnen doen in een processie om zo oprecht boete te kunnen doen, zonder effectbejag. (De Spaanse kerkelijke broederschappen dragen dit soort pakken al vele eeuwen en in elk geval al lang voordat de Amerikaanse racistische Ku Klux Klan zich in gelijksoortige pakken hulde).

Indrukwekkend zijn de stilteprocessies die op donderdagavond laat worden gehouden en de kruiswegprocessies die in de nacht van donderdag op vrijdag plaatsvinden en waarbij men langs de staties van de plaatselijke kruisweg gaat.

De grootste en belangrijkste processie is op Goede Vrijdag. Hierbij doen alle broederschappen die de plaats telt mee. Elke broederschap draagt het beeld van hun eigen broederschap mee én in deze processie ook een beeld dat een deel van het lijdensverhaal uitbeeldt. De muziek is meeslepend.

In Orihuela, de stad met de meeste kerken en broederschappen van de provincie Alicante en waarvan een aantal teruggaat tot de middeleeuwen, wordt op zaterdag de begrafenisprocessie gehouden. Hierbij wordt het beeld "La Diablesa" megedragen. Het verbeeldt de triomf van het kruis op de duivel waarbij de duivel wordt uitgebeeld als vrouwspersoon.

Op zondagmorgen, Paaszondag, wordt de week van processies met een vrolijke noot afgesloten. De wederopstanding van Jezus wordt gevierd met een ontmoetingsprocessie die een opgewekt karakter heeft. De Nazarenerkap wordt afgelegd en het is tijd om te eten en te drinken. Opwekkende muziek zorgt voor een Vrolijk Pasen.

Spanjaarden zijn echte familiemensen en Eerste Paasdag wordt dan ook doorgaans in familiekring gevierd met een rijkelijke hoeveelheid eten en drank. De tijd van vasten en devotie is voorbij .

Wim van Hugten

(De in dit artikel genoemde plaatsen liggen in de provincie Alicante)

Musica in Mysterium

Naar aanleiding van de Coronacrisis heeft Jos een initiatief gelanceerd waarover op 27 maart in Weekblad de Loop een artikel verscheen. De volledige tekst is ook terug te vinden op onze website.

20

week nummer 13 vrijdag 27 maart 2020

de loop weekkrant HELMOND

Musica in Mysterium

Helmond

In je eentje, maar niet alleen. Zonder elkaar, toch met elkaar. Oproep aan alle koren en orkesten en aan alle fanfares, harmonieën, popbandjes. Kortom: aan allen die samen muziek maken.

De menselijke maat

Het begon met een idee van Jo, één van de leden van ons Sint Jozefkoor om toch samen te zingen, maar dan anders. Hij stuurde me een e-mail, sprak daarin over verbonden voelen en ik wist er niet goed raad mee. Gaandeweg zag ik verregaande mogelijkheden in zijn voorstel om thuis, ieder voor zich, op een afgesproken tijdstip te gaan zingen. We kunnen elkaar immers voorlopig niet treffen. Wie had dit tot voor kort voor mogelijk gehouden? Het Sint Jozefkoor uit Helmond bestaat bijna 100 jaar (2022) en in al die jaren heeft het onafgebroken 's zondags in de Sint Jozefkerk haar gezangen ten gehore mogen brengen. Tot nu toe. Tot vorige week zondag om precies te zijn. De keten is gebroken. Dat voelt als een leegte. En leegte vraagt om invulling. In deze tijd van grote nood, waarin we op onszelf worden teruggevoerd, het voelt bijna letterlijk, ervaren we onze kleinheid. Dat hoeft niet persé negatief te zijn. Mensen worden in verstilling vindingrijk. Er zijn al landelijke initiatieven ontsproten zoals 's avonds laat de zgn. Troost-tv en de keuze voor speciale nummers op de radio (Dan denk ik aan Brabant..., You'll never walk alone...). Maar juist de kleine initiatieven van onder af, rechtstreeks uit

Het Sint Jozefkoor beschikt vanaf nu over een actuele website: www.sintjosefkoorhelmond.nl. F | Bert Keet.

het hart, zoals spandoeken die opgehangen werden, klappen voor wie de klappen opvangen, teksten die verspreid worden via facebook (o.a.: Maar de lente wist het niet ...), die spannen de kroon en verrijken de maatschappij. De tijd is rijp geworden voor de menselijke maat. Ieder die wil, kan iets betekenen voor de ander en zo het groepsgevoel versterken.

Verbinding van thuis uit

Het idee van Jo: Als wij, het Sint Jozefkoor, de komende zondagochtenden, precies op het tijdstip dat we onder normale omstandigheden ons gezang in de kerk zouden aanheffen, dat thuis nou eens deden. Zonder elkaar en toch met elkaar. Om ons ver-

bonden te voelen. Toch samen zingen. Hoe klein het idee ook is, het kan uitgroeien tot iets groots. Waarom het idee beperken tot ons koor? We zitten met zovelen, verstoken van onze muziek, verstoken van elkaar te wachten op elkaar. Tot we wanneer weer bij elkaar mogen zijn? Ondertussen met de bange gedachte spelend of het ieder van ons wel vergund zal zijn. Voor sommigen onder ons komt het heel dichtbij. Niet langer wachten. Het is tijd voor verbinding. We hebben in ons land zoveel koren, orkesten, harmonieën, fanfares, andere muziekensembles, popbandjes. Wat kunnen we doen? Spreek met elkaar af om bijvoorbeeld aan het begin van je normale wekelijks repetitiemoment, nu dus nood-

gedwongen thuis zittend, een overeengekomen muziekstuk voor je te nemen. Vertrouwde muziek vasthouden, spelen, zingen, misschien alleen maar bekijken, voelen, denken, is al een begin. Weten dat je koorleden, je orkestleden, je bandleden dat nu ook doen, doet je goed. Weten dat tegelijkertijd een andere stem of partij ergens gevoeld, gespeeld of gezongen wordt, is ronduit hartverwarmend. Muziek maak je samen. Deel het met elkaar, zelfs op afstand. In deze tijden dat de muziek zwijgt en we niet bij elkaar mogen zijn, kunnen we ver uit elkaar onze stem toch laten horen en ons in gedachten door de muziek verbonden voelen. Muziek is harmonie, muziek brengt

harmonie. Muziek zegt alles. Muziek geeft kracht. We hebben veel kracht nodig. Wie weet voor wie van ons dat in het bijzonder, nu of binnenkort geldt. We zijn verspreid, ieder op onszelf aangewezen. Laten we, ieder voor zich van thuis uit troost verspreiden.

Vertrouwen

In deze dagen, nemen we misschien wat meer dan normaal een boek ter hand. Waarom zou dat ook niet ons zang- of muziekboek kunnen zijn. Even doorbladeren, even een melodie tot je laten komen, even proeven aan wat pas geleden nog wekelijks klonk. En als we het dan met twee of meer leden van onze groep doen, tegelijkertijd, in het vertrouwen dat er iemand met je meezingt of meespeelt, dan bied je troost en je ontvangt troost. Het is als met die kerkklokken die deze week over het hele land klonken. Niemand kan horen of een kerk verderop, een dorp verder, een stad van je verwijderd de klokken ook werkelijk klinken. Je vertrouwt erop. Je weet. Je weet met welk doel ze luiden en ze raken je diep van binnen.

Sluit aan

Laten we het coronavirus naar de kroon steken door een virus van verbondenheid te verspreiden. Opgesloten als we zijn, sluiten we zo bij elkaar aan. Doe het in je eentje, maar weet dat je het niet alleen doet. Niemand hoeft het te weten. Jij weet. En misschien, als je goed luistert, hoor je velen met jou. Jos Leenen, dirigent Sint Jozefkoor Helmond. www.sintjosefkoorhelmond.nl ▲

Bijna 100 jaar Sint Jozefkoor

14 februari j.l. stonden we in weekblad De Loop. Onderstaand de tekst:

In 2022 bestaat het Sint Jozefkoor 100 jaar. De huidige 16 leden verzorgen nog iedere zondag de gregoriaanse gezangen tijdens de hoogmis van half 10 in hun kerk. Dat ze werkelijk wekelijks zingen, ook tijdens de zomervakantie, is volstrekt uniek. Ook uniek is dat ze bijna allemaal tijdens hun lagere schooltijd zangles hebben gevolgd bij Theo Driessen. Hij gaf in zijn zanglessen o.a. aandacht aan stemvorming, improvisatie en zelfstandig muziklezen.

Zijn hoofddoel was het zingen van gregoriaans, waarbij beweging uitgangspunt was om de zang van binnen uit te beleven. Pas recent toont met name hersenonderzoek aan hoe ver Theo Driessen hiermee zijn tijd vooruit was.

Als een koor bijna 100 jaar bestaat, wordt dan alles niet een beetje minder? Het tegendeel blijkt. Zo gaf het koor vorig jaar nog een concert in Zaltbommel (Messe pour les Paroisses van Couperin), stonden de afgelopen jaren meerdaagse studiereizen op het programma (Leuven, Brugge, Rome, Kevelaar), werden diverse cd's opgenomen, waren er studiedagen in Helmond voor belangstellenden en werd het kostbare Vesperale van Margriet van Cortenbach (Helmonds handschrift uit 1536) als facsimile-uitgave verspreid. In 2018 en 2019 was het koor 11 keer op de nationale tv te zien (KRO/NCRV) tijdens de live uitgezonden zondagsmis. Dat nu het koor voor het derde en laatste jaar weer is gevraagd, vervult met trots. De vijf uitzendingen van 2020 zullen garant staan voor zo'n 100.000 kijkers, elke keer weer. Eerstvolgende tv-mis is zondag 16 februari om 10.00 uur, live vanuit de St. Jozefkerk.

de loop weekkrant HELMOND week nummer 7 vrijdag 14 februari 2020 9

Bijna honderd jaar Sint Jozefkoor Helmond

Helmond

In 2022 bestaat het Sint Jozefkoor honderd jaar. De huidige 16 leden verzorgen nog iedere zondag de gregoriaanse gezangen tijdens de hoogmis van half tien in hun kerk.

Dat ze werkelijk wekelijks zingen, ook tijdens de zomervakantie, is volstrekt uniek. Ook uniek is dat ze bijna allemaal tijdens hun lagere schooltijd zangles hebben gevolgd bij Theo Driessen. Hij gaf in zijn zanglessen onder andere aandacht aan stemvorming, improvisatie en zelfstandig muziklezen. Zijn hoofddoel was het zingen van gregoriaans, waarbij beweging

uitgangspunt was om de zang van binnen uit te beleven. Pas recent toont met name hersenonderzoek aan hoe ver Theo Driessen hiermee zijn tijd vooruit was.

Deerescendo? Als een koor bijna honderd jaar bestaat, wordt dan alles niet een beetje minder? Het tegendeel blijkt. Zo gaf het koor vorig jaar nog een concert in Zaltbommel (Messe pour les Paroisses van Couperin), stonden de afgelopen jaren meerdaagse studiereizen op het programma (Leuven, Brugge, Rome, Kevelaar), werden diverse cd's opgenomen, waren er studiedagen in Helmond voor belangstellenden en werd het kostbare Vesperale van Margriet van Cortenbach

Het Sint Jozefkoor: F | Bert Keet

(Helmonds handschrift uit 1536) als facsimile-uitgave verspreid. In 2018 en 2019 was het koor 11 keer op de nationale tv te zien (KRO/NCRV) tijdens de live uitgezonden zondagsmis. Dat nu het koor voor het derde en laatste jaar weer is gevraagd, vervult met trots. De vijf uitzendingen van 2020 zullen garant staan voor zo'n 100.000 kijkers, elke keer weer. Eerstvolgende tv-mis is zondag 16 februari om 10.00 uur, live vanuit de St. Jozefkerk.

Eeuwfeest Over twee jaar gaat het eeuwfeest geroerd worden. En al er reden is om feest te vieren, dan zal het koor dat zeker niet nalaten. Er worden al diverse plannen ontwikkeld om het eeuwfeest luister bij te zetten. Zo wordt bijvoorbeeld gedacht aan een jubileummis met zoveel mogelijk andere gregoriaanse koren, een concert met gregoriaans uit het Helmonds Vesperale aangevuld met meerstemmige en instrumentale muziek uit die perio-

de, een expositie en orgelconcert in combinatie met gregoriaans. Grote wens is de uitgave van een jubileumbok, waarin honderd jaar Helmondse geschiedenis zal worden verteld.

Niet meer dan, maar zeker niet minder dan een kerckoor. De hoofdzaak voor het koor is en blijft echter, om naast de wekelijkse repetities iedere zondag met gregoriaanse gezangen de hoogmis te vieren tot in lengte van jaren. Dit wordt door de koorleden allerminst gevoeld als een opgelegde, zware taak. Integendeel! Hun motto is: "We zingen omdat we het niet laten kunnen!" Ondanks het eeuwfeest in het verschiet, blijft het toch steeds elke eerstvolgende zondag waar het bij het koor om gaat. Dat op 16 februari de tv-erij is om opnamen te maken is niet meer dan een prettige bijkomstigheid. Buiten de normale kerkgangers om bereikt het koor dan wel nog zo'n 100.000 tv-kijkers. ▲

shop en dat is niet goed voor de marktwerking (monopolie). De huidige criteria zijn op dit moment te streng waardoor een tweede coffeeshop op dit moment niet mogelijk is. Daarom is er eind 2018 al een motie door de raad aangenomen waarin de

ONZE HELMONDSE POLITICI

VAN DEN BOGAARD:

Drugs: gezondheid voorop

De Heistraat is volgens de burgemeester één van de onveiligste straten van Helmond vanwege de ondernemende activiteiten die hier plaatsvinden. Deze activiteiten zijn voornamelijk druggerelateerd. Wat D66 betreft, moet de illegale straathandel aangepakt worden door (sof)drugs te reguleren, controleren en te legaliseren. Een van de belangrijkste redenen waarom D66 de teel en verkoop wil reguleren, is het beperken van de gezond-

guleten van de voor- en achter-dour van de coffeeshop beperke je de gezondheidsrisico's, bespaar je op politiecapaciteit en de algemene veiligheid is erbij gebaat. D66 is voor het op de lange termijn decriminaliseren van het gebruik van alle drugs. Gregoriaanse productie en verkoop is daarom noodzakelijk. Hierbij dient recht te worden gedaan aan de grote verschillen tussen de verschillende drugssoorten, dus voor recht schadelijke drugs dient een veilig alternatief gebou-

WINTEROPRUIMING bij Adventure Store met KORTINGEN TOT 75%!

Over twee jaar gaat het eeuwfeest gevierd worden. En als er reden is om feest te vieren, dan zal het koor dat zeker niet nalaten. Er worden al diverse plannen ontwikkeld om het eeuwfeest luister bij te zetten. Zo wordt bijvoorbeeld gedacht aan een jubileummis met zoveel mogelijk andere gregoriaanse koren; een concert met gregoriaans uit het Helmondse Vesperale aangevuld met meerstemmige en instrumentale muziek uit die periode; een expositie; een orgelconcert in combinatie met gregoriaans. Grote wens is de uitgave van een jubileumboek, waarin 100 jaar Helmondse geschiedenis zal worden vastgelegd.

Niet meer dan, maar zeker niet minder dan een kerkkoor. De hoofdzaak voor het koor is en blijft echter, om naast de wekelijkse repetities iedere zondag met gregoriaanse gezangen de hoogmis te vieren tot in lengte van jaren. Dit wordt door de koorleden allerm minst gevoeld als een opgelegde, zware taak. Integendeel. Hun motto is: "We zingen omdat we het niet laten kunnen." Ondanks het eeuwfeest in het verschiet, blijft het toch steeds elke eerstvolgende zondag waar het bij het koor om gaat. Dat op 16 februari de tv erbij is om opnamen te maken is niet meer dan een prettige bijkomstigheid. Buiten de normale kerkgangers om bereikt het koor dan wel nog zo'n 100.000 tv-kijkers.

Opgesloten door corona

Zitten we met zijn allen gedwongen in een abdij?

Wij zijn uit ons ritme door het coronavirus, alles gaat anders door de opgelegde voorschriften en adviezen. We moeten in elk geval voor enkele maanden en misschien wel voor veel langere tijd een nieuw ritme weten te vinden. Bij het ritme dat we gewend waren hoefden we niet na te denken, we leefden en handelden op de automatische piloot.

In een abdij is er altijd ritme.

In een abdij, wij denken dan vooral aan Solesmes, is er vooral ritme door de dagelijkse gebeden; 's morgens te beginnen met de Laudens om 's avonds te eindigen met de Completens. Gedurende de dag hebben de monniken, naast de gebeden en de dagelijkse repetities voor de gregoriaanse gezangen, allemaal hun eigen taken: de tuinman, de schoenmaker, de kleermaker, de kok. Veelal gaat dat in zwijgzaamheid en dat betekent dat zij veel tijd hebben om te denken. Kortom, er is structuur. Een uitspraak van kardinaal Ottaviani luidt: "Structuur laat ruimte voor de meest rare en onverwachte gedachten". Nu wij op slot zitten bekruipen ons ook allerlei nieuwe gedachten. We hebben de tijd. Wij zijn op zoek naar een nieuw ritme.

Hoe zouden wij het ervaren om als koor in een abdij op "slot" te zitten. Wat zouden we ons kunnen uitleven in het zingen van gregoriaanse gezangen voor de Goede Week en Pasen. Nu zijn wij door een onzichtbare vijand buiten spel gezet.

Laten wij hopen dat ons koor gauw weer het vertrouwde ritme terugvindt.

Wim van Hugten

Verjaardagen

20 mei

Han Jansen

28 mei

Gerard Akkermans

Bestuur, dirigent en leden feliciteren je van harte en wensen je een fijne verjaardag toe!

